

Asia: VN/16661/2026

Valtioneuvoston asetus asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026-2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

1. Yleinen näkemys

RKL pitää esitettyä energia-avustusta ajankohtaisena, perusteltuna ja välttämättömänä.

Rakennusala on Suomessa historiallisen syvässä suhdannekuopassa, joka on heikentänyt merkittävästi alan työllisyyttä, investointeja ja yritysten toimintaedellytyksiä. Samanaikaisesti rakennuskannan ikääntyminen ja kasvava korjausvelka edellyttävät mittavia ja viivytyksettömiä korjausinvestointeja.

RKL katsoo, että nyt ehdotettu energia-avustus on:

- tehokas suhdannepoliittinen toimenpide
- keskeinen väline korjausvelan hallintaan
- tärkeä osa energiatehokkuus- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista

Avustus yhdistää lyhyen aikavälin talousvaikutukset ja pitkän aikavälin rakenteelliset hyödyt tavalla, joka on poikkeuksellisen perusteltu nykyisessä tilanteessa.

2. Suhdannetilanne ja toimialan vakauttaminen

Rakentaminen on suhdanneherkkä toimiala, ja nykyinen pitkittynyt laskusuhdanne on johtanut tilanteeseen, jossa kapasiteettia ja osaamista on vaarassa poistua pysyvästi alalta.

RKL korostaa, että tässä suhdannetilanteessa julkisilla toimenpiteillä on keskeinen rooli:

- investointien käynnistämisessä
- työllisyyden ylläpitämisessä
- yritystoiminnan jatkuvuuden turvaamisessa

Energia-avustuksen erityinen vahvuus on, että se kohdistuu olemassa olevaan rakennuskantaan, jossa hankkeet ovat käynnistettävissä suhteellisen nopeasti ja työllistävä vaikutus kohdistuu laajasti koko maahan sekä koko rakentamisen arvoketjuun.

RKL:n näkemyksen mukaan rakennusala toimii tässä tilanteessa kansantalouden vakauttajana, jolloin oikein kohdennettu julkinen tuki tuottaa merkittäviä kerrannaisvaikutuksia.

3. Korjausvelka ja rakennuskannan pitkäjänteinen kehittäminen

Suomen rakennuskannan korjausvelka kasvaa, ja energiatehokkuutta parantavat korjaukset ovat keskeinen osa sen hallintaa.

RKL korostaa, että:

- energiatehokkuustoimenpiteet tulee kytkeä osaksi laajempaa korjausrakentamista
- tukijärjestelmän tulee kannustaa ennakoiivin ja kokonaisvaltaisiin ratkaisuihin
- rakennusten elinkaariajattelu tulee huomioida päätöksenteossa

On tärkeää, että tuki ei ohjaa pelkästään yksittäisiin toimenpiteisiin, vaan tukee rakennuskannan kestäväää kehittämistä ja käyttöä pidentämistä.

Julkistaloudelliset vaikutukset ja tuen palautuminen

RKL korostaa, että energia-avustusta tulee tarkastella myös julkistalouden kokonaisuuden näkökulmasta. Rakennusalan investoinnit ovat työvoimavaltaisia ja perustuvat merkittävältä osin kotimaiseen työhön, suunnitteluun, materiaaleihin ja palveluihin.

Tämän vuoksi merkittävä osa tuesta palautuu julkiselle sektorille:

- palkkaverojen ja sosiaalimaksujen kautta
- arvonalisäveron kautta
- yritysverotuloina
- työttömyysmenojen vähenemisenä

Suhdannetilanteessa, jossa työttömyys kasvaa ja investoinnit vähenevät, näiden vaikutusten merkitys korostuu.

RKL katsoo, että energia-avustusta voidaan pitää osittain itseään rahoittavana julkisena investointina, sekä keinona ehkäistä pidemmän aikavälin menoja, joita aiheutuu työttömyydestä, osaamispääoman menetyksestä ja rakennuskannan rappeutumisesta.

Lisäksi energiatehokkuuden parannukset vähentävät pitkällä aikavälillä:

- energian tuontiriippuvuutta
- asumisen kustannuspaineita
- korjausvelan kasvua

Näin avustuksen kokonaistaloudellinen hyöty ylittää selvästi sen välittömät kustannukset.

5. Keskeiset kehittämistarpeet

RKL esittää, että asetuksen jatkovalmistelussa kiinnitetään huomiota seuraaviin kokonaisuuksiin:

A. Tukijakson pidentäminen ja ennakoitavuus

Nykyinen aikaraja (2026–2027) on liian lyhyt suhteessa taloyhtiöiden päätöksentekoon. Tukijaksoa tulisi jatkaa vähintään vuoteen 2028

Pitkäjänteisyys vähentää markkinahäiriöitä ja tukee investointien suunnitelmallisuutta.

B. Mahdollisuus myös vaiheittaisiin ja erillisiin toimenpiteisiin

Kaikki taloyhtiöt eivät pysty toteuttamaan laajoja kokonaisuuksia kerralla.

RKL pitää tärkeänä, että myös pienemmät ja nopeasti toteutettavat toimenpiteet ovat tuen piirissä ja, että hankkeita voidaan toteuttaa vaiheittain. Tämä lisää tuen saavutettavuutta ja työllisyysvaikutuksia.

C. Tukikriteerien selkeyttäminen ja yksinkertaistaminen

Tukijärjestelmän tulee olla:

- selkeä
- ennakoitava
- helposti hyödynnettävä

E-lukulaskenta on perusteltu, mutta sitä tulisi täydentää: toimenpidekohtaisella tarkastelulla ja yksinkertaisemmilla menettelyillä.

Selkeys lisää hankkeiden käynnistymistä merkittävästi.

D. Teknologianeutraalius

Tuen tulee kohdentua ratkaisuihin niiden vaikuttavuuden perusteella.

RKL korostaa:

- eri energiaratkaisujen tasapuolista kohtelua
- todellisen energiansäästön ja päästövaikutusten merkitystä

5. Kohdentaminen ja vaikuttavuus

Tuen tulee kohdistua myös heikossa asemassa oleviin taloyhtiöihin ja alueisiin, joilla korjausvelka on suuri ja investointikyky heikko.

E. Vaikutusten seuranta

Tuen vaikuttavuutta tulee arvioida systemaattisesti erityisesti:

- työllisyyden
- energiansäästön
- päästövähennysten
- korjausvelan kehityksen näkökulmasta

6. Yhteenveto

RKL katsoo, että energia-avustus on nykyisessä suhdannetilanteessa erittäin perusteltu ja vaikuttava toimenpide, joka:

- tukee rakennusalan työllisyyttä ja vakautta
- edistää energiatehokkuutta ja päästövähennyksiä
- auttaa hallitsemaan kasvavaa korjausvelkaa
- tuottaa merkittäviä julkistaloudellisia hyötyjä

Jotta asetuksen tavoitteet toteutuvat täysimääräisesti, tulee tukijärjestelmää kehittää kohti:

- pitkäjänteisempää ja ennakoitavampaa mallia
- selkeämpää ja kevyempää toteutusta
- vaikuttavampaa kohdentumista

Rakennettu ympäristö on keskeinen osa kansallisvarallisuutta. Sen ylläpito ja kehittäminen edellyttävät johdonmukaista ja pitkäjänteistä politiikkaa, jossa tämä asetusta on oikeansuuntainen ja tarpeellinen askel.

Lintunen Jouko
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry

Råman Diana
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry